

'Wees innovatief, ook op dit gebied'

Onder het motto 'De Betuwe fruitig onderweg naar een bijvriendelijk 2030' lieten enkele partners van de Nationale Bijenstrategie op 20 september zien wat dit initiatief in de praktijk betekent. NFO-voorzitter Gerard van den Anker was erbij. Hij werd vooral geraakt door het enthousiasme van de deelnemers.

JOLETTE VAN EIJDEN, FREELANCE JOURNALIST, FRUITTEELT@NFOFRUIT.NL

De Nationale Bijenstrategie (NBS), met de klinkende ondertitel 'Bed & Breakfast for Bees', is een breed gedragen plan om de populaties bestuivers in Nederland te behouden en te laten groeien. Het plan werd in januari van dit jaar onder toezend oog van minister Carola Schouten van LNV ondertekend door 43 partijen, waaronder de NFO. Inmiddels zijn er meer partijen aangeschoven en hun aantal groeit nog steeds.

Het plan richt zich op het behoud van alle bestuivers in Nederland, in het bijzonder de meer dan 350 soorten wilde bijen, waarvan ruim de helft inmiddels op de rode lijst staat. Voor het behoud van flora en fauna zijn bestuivers onmisbaar en voor de land- en tuinbouw spelen ze een cruciale economische rol. Maar hun populatie neemt af en dat baart zorgen. Daarom heeft het ministerie van LNV samen met veel maatschappelijke partners de Nationale Bijenstrategie ontwikkeld met meetbare doelstellingen. De ondertekenaars zijn onder meer plaatselijke en provinciale overheden, waterschappen, kennisinstellingen als

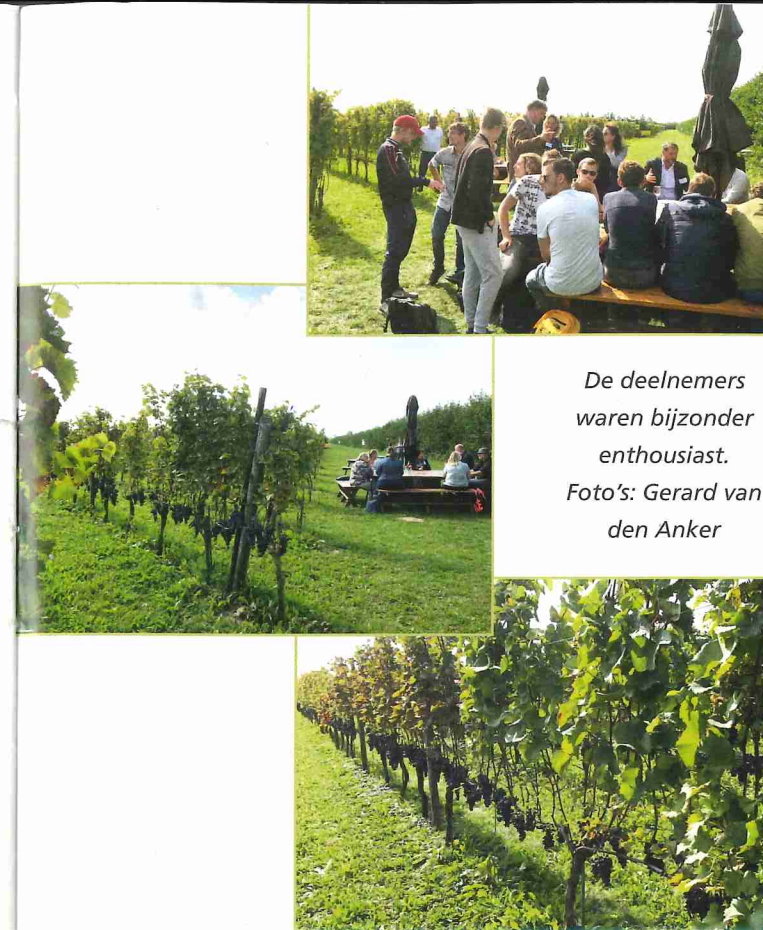
de WUR, fabrikanten van gewasbeschermingsmiddelen, natuurbeschermingsorganisaties, land- en tuinbouworganisaties als de NFO en imkerorganisaties. Zij ontwikkelen ieder voor zich initiatieven om het leefgebied voor de wilde bijensoorten en andere bestuivers te verbeteren. Het uiteindelijke doel is het aantal bijensoorten en hun verspreidingsgebieden weer te laten toenemen. Dat doen zij aan de hand van drie kernthema's:

1. de biodiversiteit bevorderen;
2. de wisselwerking verbeteren tussen landbouw en natuur;
3. imkers helpen om de gezondheid van de honingbij te verbeteren.

Bijvriendelijke bedrijfsvoering

"Wij onderkennen het belang van bijen en hun rol bij het bestuiven van onze gewassen. Daarin zijn zij onmisbaar",

Honingbij op madeliefje. Aquarel door Jolette van Eijden.

De deelnemers waren bijzonder enthousiast. Foto's: Gerard van den Anker

stelt Van den Anker. "De NFO omarmt de Nationale Bijenstrategie en zet in op biodiversiteit, vooral door de aanwezigheid van bijen en andere bestuivers in onze boomgaarden te stimuleren. Daarom was de excursie over natuurinclusieve fruitteelt bij Bert den Haan zo boeiend." Uitgelegd werd wat fruitteelters in dit kader kunnen doen, zoals bloemenstroken inzaaien met mengsels die

MET OOG VOOR DE BIJ

Tijdens de studiedag waren er 's ochtends zes excursies; 's middags konden de deelnemers hun ervaringen met elkaar delen. Zo konden zij onder meer wilde bijen determineren in nieuwe natuur en informatie krijgen over inrichting en beheer van parken, landschappen en agrarische natuur, met oog voor de (wilde) bij. Verder was er aandacht voor bijenonderwijs op scholen en het enthousiasmeren van kinderen om te bouwen aan hun biodiverse wereld. Ook was er een excursie bij de gastheer van het middagprogramma, wijnboer Diederik Beker van het Betuws Wijn domein in Erichem. Beker zaait sinds een aantal jaar zijn wijngaard in met een bloemenmengsel, vooral voor de bodem maar ook voor het publiek. Dit jaar legde hij bloemenstroken aan van inheemse soorten. Hoewel druiven als zelfbestuiver geen bijen nodig hebben, is zo'n bloemenzee natuurlijk uitermate aantrekkelijk voor wilde bijen.

zo zijn samengesteld dat er op elk moment iets bloeit, wat aantrekkelijk is voor de wilde bestuivers. Met name akkerranden worden ingezaaid, maar er zijn ook experimenten waarbij de strook binnen het rijspoor met een bloemenmengsel wordt ingezaaid. Speciale maaiers laten die middenstrook staan. Deze experimenten zijn gericht op nuttige insecten, dus niet alleen op bijen. Den Haan is lid van De Betuwse Fruitmotor, een coöperatie van fruitteelters die zich onder meer inzet voor een meer natuurinclusieve fruitteelt en handreikingen biedt om tot een bijvriendelijke bedrijfsvoering te komen. Voor de NFO ziet Van den Anker vooral een rol in de communicatie. "Over welke mogelijkheden er zijn, wat anderen doen en wat je kunt leren van elkaar. En ik zie een stimulerende rol. Zo doet Proeftuin Randwijk onderzoek naar optimale bloemenmengsels met een zo lang mogelijke aaneengesloten bloeitijd, zodat de bij niet hoeft te vertrekken wanneer er een soort is uitgebloeid. Binnen dit kader past ook het bijeneducatiecentrum op Proeftuin Randwijk, dat dit voorjaar gestalte kreeg in samenwerking met de Nederlandse Bijenhouders Vereniging (NBV). Hier is veel informatie beschikbaar over verschillende soorten bijen en hoe we bijenpopulaties kunnen stimuleren. Ook zijn demonstratiekasten die laten zien hoe honingbijen leven en werken."

'Extra inspanningen gewaardeerd én beloond'

"Het enthousiasme van de partners tijdens deze bijeenkomst was opvallend", zegt Van den Anker. "Iedereen is bewust bezig om de bijenpopulatie te stimuleren. Ook fruitteelters. Hiervan zie ik in de praktijk al mooie voorbeelden. De fruitteelt zet honingbijen in tijdens de bloei, maar door ook wilde bijen en andere bestuivers te trekken, bouw je een natuurlijke insectenpopulatie in je boomgaard. Dat kan met bloemenmengsels, maar ook door nestelgelegenheid te bieden. Veel wilde bijen nestelen in de grond, maar ook met insectenhôtels kun je nestelgelegenheid bieden. Daarom roep ik fruitteelters op om hiermee te gaan experimenteren. Wees innovatief, ook op dit gebied, en leer van elkaar. Als iedereen zijn steentje bijdraagt, komen we verder. En vooral: laat zien waar je mee bezig bent. Daarmee geef je je visitekaartje af. De Landelijke Fruitplukdagen van de afgelopen weken, zijn daar een heel mooi voorbeeld van. Tienduizenden mensen komen naar de boomgaarden toe en zien dat we zoveel meer doen dan fruit telen. Dat er ook liefde voor de natuur achter zit. Als de consument zich meer bewust wordt van die extra inspanningen, zullen die ook gewaardeerd én beloond worden." ●